

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/203265,W-Katowicach-oznaczono-grob-powstanca-slaskiego-Franciszka-Poloczka.html>
27.02.2026, 07:41

[Następny](#)

[Powrót](#)

W Katowicach oznaczono grób powstańca śląskiego Franciszka Poloczka

5 lipca 2024 r. odbyła się uroczystość oznaczenia grobu Franciszka Poloczka znakiem pamięci „Tobie Polsko”, która wpisała się w rocznicę zakończenia III powstania śląskiego. Wydarzenie miało miejsce na cmentarzu parafialnym w Katowicach przy ul. Francuskiej.

05.07.2024

Wokół grobu zgromadziła się licznie rodzina Franciszka Poloczka: Krystyna Olko, córka Powstańca oraz wnukowie: Danuta Franik, Jadwiga Sozańska, Zbigniew Olko, Sławomir Olko, Aldona Kurowska i prawnuczka Mirosława Olko.

W uroczystości udział wzięli: dr hab. Karol Polejowski, zastępca prezesa IPN, dr Andrzej Sznajder, dyrektor IPN w Katowicach, Waldemar Bojarun, wiceprezydent Miasta Katowice, ks. dr Andrzej Suchoń, proboszcz Parafii Niepokalanego Poczęcia NMP w Katowicach, Adam Pazera, przedstawiciel Wojewody Śląskiego, Łukasz Rosicki, zastępca dyrektora Regionalnego Instytutu Kultury im. W. Korfanteo w Katowicach, phm. Patrycja Stolarz, zastępca komendanta ZHP hufiec w Katowicach oraz delegacje członków Komitetu Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa, 17 Radzionkowskiej Drużyna Piechoty Zmechanizowanej, Boguszowickiego Stowarzyszenia Społeczno-Kulturalnego „Ślady” i orkiestry Polskiej Grupy Górniczej SA.

Uroczystość poprowadził Jan Kwaśniewicz, naczelnik OBUWiM IPN w Katowicach, który na wstępie przywitał przybyłych gości. Następnie dr Andrzej Sznajder, dyrektor IPN w Katowicach przybliżył genezę akcji „Powstańcy to wiara, nadzieja i cud! Ocalmy groby powstańców śląskich od zapomnienia” oraz symbolikę znaku pamięci „Tobie Polsko”. Nie mogło zabraknąć również przemówień okolicznościowych, jedno z nich wygłosił dr hab. Karol Polejowski. Zwrócił uwagę na patriotyczną postawę Franciszka Poloczka:

- Kiedy Franciszek Poloczek szedł do pierwszego powstania śląskiego miał lat dwadzieścia. Wtedy był człowiekiem u progu dorosłego życia. Ale jednak był już ukształtowany jako Polski patriota, w pełni świadomy o co idzie walczyć ze swoimi towarzyszami broni.

Podkreślił też jak ważne są powstania śląskie dla Ślązaków:

- Powstanie śląskie z 1921 r. jest powstaniem zwycięskim. Zwycięskim w tym sensie, że Polska wywalczyła o wiele więcej niż to co byli skłonni przyznać jej alianci na Konferencji. Nie ulega więc wątpliwości, że to powstanie mocno wryło się, jak i dwa poprzednie, w pamięć mieszkańców Śląska.

- My dzisiaj oznaczamy grób jednego z powstańców śląskich, pana Franciszka Poloczka. Realizujemy hasło z plebiscytowego plakatu „Matko pamiętaj o mnie.” Polska Pamięta o swoich bohaterach. Dlatego przywracamy ich pamięć i oznaczamy groby aby wszyscy ci, którzy odwiedzą inne groby, zwrócili uwagę na ten grób, grób polskiego bohatera, który trzykrotnie brał udział w powstaniach śląskich.

Waldemar Bojarun, podczas przemówienia podziękował Instytutowi Pamięci Narodowej za

kultywowanie i organizację wydarzeń patriotycznych na terenie Katowic.

W dalszej części uroczystości Danuta Mikoda (OBUWiM IPN Katowice) przybliżyła życiorys Franciszka Poloczka.

Oznaczenia grobu znakiem pamięci „Tobie Polsko” dokonał dr hab. Karol Polejowski. Natomiast Danuta Franik oznaczyła mogiłę plakietą „grób weterana”. Nie mogło zabraknąć również modlitwy, którą poprowadził ks. dr Andrzej Suchoń w intencji Weterana oraz uczestników powstań śląskich. Na zakończenie na grobie złożono kwiaty i zapalono znicze.

W związku z tym, że wydarzenie odbywało się w rocznicową datę zakończenia III powstania śląskiego, zgromadzeni goście oddali również hołd Wojciechowi Korfantomu, dyktatorowi III powstania. Na jego grobie, który znajduje się na tym samym cmentarzu, złożono kwiaty i zapalono znicze.

Zwieńczeniem uroczystości było zapalenie przez dr. hab. Karola Polejowskiego, dr. Andrzeja Sznajdera oraz Jana Kwaśniewicza zniczy pamięci pod każdym ze skrzydeł pomnika upamiętniającego powstania śląskie.

Delegacja IPN z zastępcą prezesa dr. hab. Karolem Polejowskim na czele zapala znicz pod Pomnikiem Powstań Śląskich – Katowice, 5 lipca 2024. Fot. Krzysztof Łojko (IPN)

Delegacja IPN z zastępcą prezesa dr. hab. Karolem Polejowskim na czele zapala znicz pod Pomnikiem Powstań Śląskich - Katowice, 5 lipca 2024. Fot. Krzysztof Łojko (IPN)

Delegacja IPN z zastępcą prezesa dr. hab. Karolem Polejowskim na czele zapala znicz pod Pomnikiem Powstań Śląskich - Katowice, 5 lipca 2024. Fot. Krzysztof Łojko (IPN)

Złożenie kwiatów przy grobie Wojciecha Korfantego – Katowice, 5 lipca 2024. Fot. Krzysztof Łojko (IPN)

Złożenie kwiatów przy grobie Wojciecha Korfantego – Katowice, 5 lipca 2024. Fot. Krzysztof Łojko (IPN)

Złożenie kwiatów przy grobie Wojciecha Korfantego – Katowice, 5 lipca 2024. Fot. Krzysztof Łojko (IPN)

Złożenie kwiatów przy grobie Wojciecha Korfantego – Katowice, 5 lipca 2024. Fot. Krzysztof Łojko (IPN)

Złożenie kwiatów przy grobie Wojciecha Korfantego – Katowice, 5 lipca 2024. Fot. Krzysztof Łojko (IPN)

Złożenie kwiatów przy grobie Wojciecha Korfantego – Katowice, 5 lipca 2024. Fot. Krzysztof Łojko (IPN)

Złożenie kwiatów przy grobie Wojciecha Korfantego – Katowice, 5 lipca 2024. Fot. Krzysztof Łojko (IPN)

Franciszek Poloczek urodził się 16 września 1899 r. w Łabędach. W 1919 r. wstąpił do Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” w Łabędach oraz do Polskiej Organizacji Wojskowej Górnego Śląska. Podczas I powstania śląskiego walczył na terenie Bytomia i Rudy Śląskiej. Natomiast rok później w okresie II powstania brał udział w toczonych walkach na terenie Gliwic.

W 1921 r. w czasie III powstania walczył m.in. na terenie Gliwic, Kędzierzyna, Pogorzela, Starego Koźła, Januszkowic, Niezdrowic, Sławęcic i Góry Św. Anny. Brał również czynny udział w akcji plebiscytowej, w ramach której ochraniał wiece polskie. Należał do Związku Bojowników o Wolność i Demokrację. Został odznaczony Krzyżem na Śląskiej Wstędze Waleczności i Zasługi, Srebrnym Krzyżem Zasługi, Śląskim Krzyżem Powstańczym (1970 r.) oraz Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1971 r.). Zmarł 5 lipca 1987 r.

Opr.: D. Mikoda

Akcja oznaczania grobów znakiem pamięci opracowanym przez Oddziałowe Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN w Katowicach rozpoczęła się 5 lipca 2021 r. w dzień setnej rocznicy zakończenia III powstania śląskiego.

Znak pamięci „Tobie Polsko” ma formę proporczyka o rozmiarach ok. 20 x 8 cm wykonanego z porcelany nagrobnej. Umieszczono na nim inwokację „Tobie Polsko”, pod którą znajduje się wizerunek orła otoczonego datami powstań, a poniżej napisy „Grób Powstańca Śląskiego” i „Instytut Pamięci Narodowej”.

Proporzec jest wzorowany na sztandarze powstańczym „Tobie Polsko”, który wykonano na początku 1920 r. w pracowni przy redakcji „Katolika” w Bytomiu i który obecnie znajduje się w zbiorach Muzeum Czynu Powstańczego w Górze Św. Anny. Muzeum posiada także fotografię z uroczystości upamiętniającej uchwalenie Konstytucji 3 Maja, która przedstawia pochód

mieszkańców wsi Osiek (pow. strzelecki, woj. opolskie) z tymże sztandarem niesionym przez A. Szulca do Rozmierzy. Uroczystości te obchodzono na całym Górnym Śląsku w niedzielę 2 maja 1920 r. i były to pierwsze legalne obchody tej rocznicy na tym terenie. Dzięki postanowieniom artykułu 88 Traktatu Wersalskiego o przeprowadzeniu plebiscytu, dla zapewnienia jego bezstronności, w lutym 1920 r. obszar plebiscytowy wyłączono z państwa niemieckiego i poddano kontroli wojsk alianckich, a pełnię władzy przejęła na nim Międzysojusznicza Komisja Rządząca i Plebiscytowa Górnego Śląska z gen. Henri Le Rondem na czele. Umożliwiło to Polakom legalne demonstrowanie swoich dążeń i używanie symboli narodowych.

Franciszek Poloczek
[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)